

Titulació, impartició i nombre de crèdits:
Llicenciatura de Pedagogia , anual , 1r curs , 8 crèdits

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social
Professors: Pere Solà i Gussinyer

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

1. Descobrir les dimensions històrica i social del fet educatiu.
2. Familiaritzar-se amb la metodologia bàsica d'aquesta branca històrica, tot utilitzant-la.
3. Connectar activament la Història General de l'Educació amb la Història de la Civilització.
4. Interrelacionar la història "general" de les idees i pràctiques educatives amb la història de l'educació del propi país.
5. Mitjançant els quatre objectius anteriors aquest programa possibilita elements de reflexió sobre la teoria i pràctica educativa en diverses formacions històrico-socials.
- 6.- Adquisició de referents mínims sobre la història educativa dels Països Catalans.
- 7.- Reforçament de competències com exercitar el sentit crític i hàbits com el del treball de grup.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Mòdul A: 1. Introducció a la història de l'educació: concepte, objecte i mètodes de la disciplina. Les fonts de la Història de l'educació.- La Història local del fet educatiu. El mètode biogràfic. La ficció com a font: El Nom de la Rosa. Oliver Twist. La mujer habitada.

Mòdul B: 2.-L'educació a les civilitzacions orientals: l'herència secular i el seu pes en la història contemporània. Iraq. 3.-La gènesi dels sistemes educatius moderns: els precedents clàssics (Grècia i Roma). Plató. 4.-Cristianisme. Feudalisme. Educació medieval. Ramon Llull. 5.-Humanisme i Renaixement. Reforma i Contra Reforma. Arqueologia del col·legi modern. Vives. Els jesuïtes. 6.- Absolutisme i educació: el Barroc. El naixement de la Didàctica. Comenius. 7.-La pedagogia de la Il·lustració. Rousseau. Kant. B. Reixach.

Mòdul C: 8.-La Revolució Francesa i el seu impacte a l'àmbit educatiu. 9.-L'educació als països germànics, de la Il·lustració a l'Idealisme. Pestalozzi. Herbart. 10.-L'ensenyament a Gran Bretanya i Amèrica, entre la Il·lustració i el Liberalisme. 11.-Educació, món obrer, socialisme: socialistes utòpics, Proudhon, Marx, etc. 12.-Democràcies liberals europees i desenvolupament dels sistemes educatius al segle XIX. La Llei Moyano. La Restauració borbònica. Tolstoi.

Mòdul D : 13.-L'ensenyament al món entre 1900 i 1918. Significació de l'Escola Nova. La Mancomunitat. Eugeni de'Ors. Francesc Ferrer i Guàrdia. Joan Bardina. Rosa Sensat. Alexandre Galí. Eladi Homs. 14.-L'educació i l'escola al període d'entre guerres (1918-1939): capitalisme i comunisme. La II República i el CENU. J. Xirau. J. Puig Elias. Makarenko. Korczak. 15.-Feixisme i nazisme. El franquisme. Jeroni de Moragas.

Mòdul E: 16.- 1945-1968: democràcia i escola de masses. Barbiana. 17.- 1945-1968: l'educació colonial i post-colonial. 18.-L'educació al món entre 1968 i 1989. Illich. Freire. 19.-La història de l'educació del període immediat: dècada dels 90. Evolució del sistema educatiu català.

Metodologia:

Es presentaran i debatran els temes del programa i es faran exercicis entorn d'ells. Periòdicament hi haurà controls de test (+ una pregunta de reflexió).

S'utilitzaran textos literaris, concretament U.Eco: El Nom de la Rosa. Ch. Dickens: Oliver Twist. Gioconda Belli: La mujer habitada, per mostrar la literatura de ficció com a font històrico-educativa.

A més es donaran elements i eines per fer el treball d'aplicació, consistent en 1/ elaborar i editar una Història de Vida, 2/ redactar un treball d'història de l'educació d'un país llatinoamericà, en forma de díptic, és a dir mostrant dos temes: l'educació colonial i el procés dels darrers 40 anys del país

llatinoamericà triat, o 3/ confeccionar un treball de petita descoberta sobre un aspecte de la HE [estudiar històricament una escola, un pedagog, un problema educatiu...], utilitzant documentació de primera mà (oral i documentació d'arxiu).

3. Avaluació

Forma d'avaluació:

El 75 % de la nota (A) serà fruit del control continu dels continguts, competències i habilitats treballats durant el curs.

L'altre 25 % (B) serà fruit d'un treball d'aplicació de la metodologia d'investigació de la Història de l'Educació. Aquest treball l'alumne el triarà entre les tres modalitats següents:

1/ Elaborar i editar una Història de vida (treball individual). Màxim deu fulls a doble cara. (25 %)

2/ Treball d'història de l'educació d'un país llatinoamericà. Díptic: educació colonial/darrers 40 anys (màxim deu fulls a doble cara). Individual o en grup. (25 %)

3/ Treball de petita descoberta utilitzant documentació de primera mà (oral i documentació d'arxiu) sobre un aspecte de la HE: estudiar històricament una escola, un pedagog, un problema.... Aquest treball és el més difícil de fer perquè implica creuar informació procedent de diferents fonts, elaborar-la i arribar a unes conclusions originals. Individual o en grup. (25 % + 25 %).(Màxim quinze fulls a doble cara, més apèndixs documentals, si s'escau).

Cal haver assolit un 4/10 de A i de B per aprovat l'assignatura.

4. Fonts d'informació bàsica

Material d'arxius i biblioteques.

Reproducció de textos de fonts clàssiques de l'educació.

Col·lecció Textos Pedagògics, EUMO editorial.

Aquesta assignatura funciona amb el recurs del Campus Virtual. En aquest espai els estudiants trobaran materials (fitxes de lectura, guions de treball, fitxes d'observació i avaluació,...) que els ajudaran a confeccionar els treballs en grup i els treballs individuals.)

Bibliografia recomanada

A banda de la bibliografia que s'indica per als diferents temes, l'alumne pot utilitzar, entre molts altres, els següents manuals:

Salmon, P. (1969), Historia y Crítica. Introducción a la metodología histórica, Barcelona: Teide

Beck, R. (1965), Historia social de la educación.México: Uteha

Bowen,J. (1985): Historia de la Educación occidental.(3 tomos), Barcelona: Herder

M.E.C (1985),Breviarios de Educación,II. De las Cortes de Cádiz a la revolución de1868, Madrid:MEC

Monés,J. (1978),El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833 1938) La Magrana: Barcelona

Ponce, A. (1981), Educación y lucha de clases, Madrid: Akal

Santoni Rugiu, A. (1981), Historia social de la educación. Barcelona: Reforma de la Escuela